

Lärarhandledning

Varning för Gorm på lekplatsen

Av Tina Mackic

Illustrationer av Johanna Arpiainen

Rekommenderas för åk F–3

Om författaren

Foto: Kajsa Göransson

Tina Mackic

Tina Mackic är regissör, manusförfattare och författare som skapar berättelser för barn och unga, ofta med en blandning av spänning, humor och fantasi. Hon har en bakgrund inom tv, radio och film och har arbetat med flera populära barn- och ungdomsproduktioner. Hon är bland annat skaparen bakom karaktären Sommarskuggan.

Om boken

På en lekplats i Majorna i Göteborg leker bästisarna Myra och Ellis när en vanlig dag plötsligt tar en oväntad vändning. Ett märkligt gosdjur visar sig bära på en hemlighet som snart förvandlar deras vardag till ett fartfyllt äventyr fyllt av mysterier, humor och oväntade utmaningar.

Under berättelsens gång får läsaren följa Myra och Ellis när de försöker förstå vad som har hänt och tillsammans lösa problemen som uppstår. Boken bjuder på spänning, humor och många detaljer i både text och illustrationer som uppmuntar till samtal, eftertanke och nyfikenhet.

Om illustratören

Foto: Emma-Jessica Johansson

Johanna Arpiainen

Johanna Arpiainen är illustratör och har illustrerat ett 20-tal barnböcker, bland annat bokserien om Elsa Star, böckerna om Sommarskuggan och serien om Gorm, skriven av Tina Mackic.

Koppling till Lgr 22

Arbetet med *Varning för Gorm på lekplatsen* kan bland annat kopplas till undervisningen i svenska och bild

SVENSKA

Undervisningen ger eleverna möjlighet att:

- lyssna till och samtala om skönlitteratur
- återberätta och resonera kring handling, karaktärer och händelser
- göra förutsägelser och dra slutsatser utifrån text och bild
- uttrycka tankar, känslor och egna erfarenheter i samtal och skrift.

BILD

Undervisningen ger eleverna möjlighet att:

- undersöka hur bilder berättar och samspelar med text
- upptäcka detaljer, bildutsnitt och visuella ledtrådar i illustrationerna
- samtala om hur illustrationer förstärker en berättelse
- skapa egna bilder inspirerade av bokens miljöer, karaktärer och händelser.

Att arbeta med boken

Boken passar både för gemensam högläsning och enskild läsning. I handledningen delas berättelsen upp i mindre kapitelavsnitt. Varje avsnitt innehåller ord och begrepp, frågor som tränar läsförståelsen på olika nivåer samt en enkel aktivitet med låg tröskel som knyter an till det som just har hänt i berättelsen.

Stanna gärna upp under läsningen och låt eleverna fundera över vad de tror kommer att hända härnäst. Uppmuntra dem också att använda både texten och illustrationerna när de samtalar om berättelsen. Illustrationerna innehåller många detaljer som kan ge ledtrådar, väcka frågor och fördjupa förståelsen för handlingen.

Till boken finns också ett bildspel att ladda ner och som kan användas vid högläsning.

Före läsningen

TITTA PÅ OMSLAGET

Studera bokens omslag tillsammans innan ni börjar läsa.

Samtala om:

- Vad ser ni på bilden?
- Vilka personer tror ni berättelsen handlar om?
- Vad eller vem tror ni att Gorm är?
- Var utspelar sig berättelsen?
- Vad tror ni kommer att hända på lekplatsen?
- Verkar boken vara spännande, rolig eller kanske lite läskig? Vad får er att tänka så?

Kapitel 1–3

Kort sammanfattning

Myra och Ellis kastar frisbee på lekplatsen när frisbeen hamnar i en taggig buske. När en kråka stjälar Myras keps följer de efter till en ovanlig loppis där de träffar en färgstark loppistant och hennes kråka Konrad. De byter till sig en kratta och en gammal dykardräkt. När de kommer tillbaka till lekplatsen gör de en oväntad upptäckt i dykarhjälm.

Ord och begrepp

Labyrint, betrakta, kleptoman, skavanker, inspektera

Läsförståelse

PÅ RADERNA

- Vad leker Myra och Ellis när berättelsen börjar?
- Var hamnar frisbeen?
- Vad får Myra och Ellis med sig från loppisen?

MELLAN RADERNA

- På vilka sätt märks det att Myra och Ellis löser problem på olika sätt?
- Varför tror du att loppistanten vill ge barnen något från loppisen efter att Konrad tagit kepsen?

BORTOM RADERNA

- Har du någon gång hittat eller fått en sak som visade sig vara något helt annat än du först trodde? Berätta.

Aktivitet – Ledtrådsjakten

I de första kapitlen finns flera ledtrådar som visar att något ovanligt är på väg att hända.

Låt eleverna arbeta två och två och leta efter sådana ledtrådar i texten och bilderna. Samla sedan klassens upptäckter på tavlan och prata om hur författaren och illustratören bygger upp spänningen redan från början.

Kapitel 4–6

Kort sammanfattning

Gorm har vaknat till liv och lämnat stora spår efter sig hemma hos Myra. Glenn är försvunnen och det enda som finns kvar är en docka som ser ut precis som honom. När Myra och Ellis hittar en bild på Gorm bestämmer de sig för att söka upp loppistanten igen för att få svar på vad som har hänt.

Ord och begrepp

Förödelse, pulsera, panik, mumla, ramsa

Läsförståelse

PÅ RADERNA

- Vad hittar Myra och Ellis i rummet där Glenn nyss varit?
- Vad visar bilden på Glenns mobil?
- Varför bestämmer sig barnen för att gå tillbaka till loppistanten?

MELLAN RADERNA

- Hur märks det att Myra och Ellis börjar samarbeta bättre än tidigare?
- Varför tror du att loppistanten blir så rädd när hon ser bilden på Gorm?

BORTOM RADERNA

- Om du hamnade i en lika märklig situation som Myra och Ellis, vem skulle du be om hjälp? Varför just den personen?

Aktivitet – Nyhetsrapport

Tänk dig att någon i Göteborg har sett Gorm för första gången.

Låt eleverna skriva några meningar till en kort nyhetsrapport. De kan till exempel berätta:

- vad som har hänt
- var det hände
- hur människor reagerade
- vad de tror kommer att hända härnäst

Kapitel 7–9

Kort sammanfattning

Loppistanten berättar sanningen om Gorm och hur hans gröna blick kan förvandla människor till leksaker. Myra och Ellis inser att de måste stoppa honom och börjar leta efter ett sätt att stoppa Gorm innan fler människor drabbas. Under sökandet hittar de en viktig ledtråd som kan hjälpa dem.

Ord och begrepp

Förvandla, ledtråd, siren, spaning, spegelbild

Läsförståelse

PÅ RADERNA

- Vad händer med människor som träffas av Gorms gröna blick?
- Vilket föremål tror Myra och Ellis kan hjälpa dem mot Gorm?
- Vad gör polisen under de här kapitlen?

MELLAN RADERNA

- Varför fortsätter Myra och Ellis trots att de är rädda?
- Varför tror du att loppistanten inte väljer att hjälpa Myra och Ellis?

BORTOM RADERNA

- Vad tycker du är viktigast när man ska lösa ett svårt problem tillsammans med någon annan?

Aktivitet – Hjälp polisen

Föreställ er att polisen behöver hjälp att hitta Gorm. men ingen vet riktigt hur han ser ut. Låt eleverna skriva ett signalement utifrån det de fått veta hittills.

De kan beskriva:

- Vilken färg har Gorm? Har han flera färger? Vilka delar av kroppen har olika färger?
- Hur ser hans ögon ut?
- Hur många huggtänder har han?
- Hur stor är han?
- Hur rör han sig?
- Hur låter han?

- Vad gör honom farlig?
- Finns det något annat som är viktigt att känna till om man möter honom?

Avsluta med att jämföra signalementen. Har alla lagt märke till samma detaljer?

Kapitel 10–12

Kort sammanfattning

Myra och Ellis följer Gorms spår genom staden. De använder spegeln för att skydda sig mot hans gröna blick och kommer allt närmare honom. Samtidigt blir det tydligt hur stora problem Gorm har orsakat och att de måste agera snabbt innan fler människor drabbas.

Ord och begrepp

Passagerare, förvirrad, återvändsgränd, rasera

Läsförståelse

PÅ RADERNA

- Vad har hänt med lekplatsen när Myra och Ellis kommer dit?
- Vad har hänt med spårvagnen?
- Vad använder barnen för att skydda sig mot Gorm?

MELLAN RADERNA

- Hur märks det att Myra och Ellis har blivit modigare sedan berättelsen började?
- Varför tror du att de fortsätter trots att Gorm känns så farlig?

BORTOM RADERNA

- När kan mod vara att fortsätta, och när kan mod vara att be om hjälp?

Aktivitet – Sant eller falskt?

Läs upp påståendena nedan. Låt eleverna visa tumme upp eller tumme ner.

- Glenn har försvunnit.
 - Gorm är fortfarande ett litet gosdjur.
 - Myra och Ellis bestämmer sig för att söka upp loppistanten.
 - De hittar Glenn hemma igen.
 - Gorm har förstört en del av huset.
- Låt sedan eleverna rätta de påståenden som är falska.

Kapitel 13–16

Kort sammanfattning

När spegeln går sönder verkar allt hopp vara ute. Myra och Ellis blir osams, men inser snart att de bara kan stoppa Gorm om de samarbetar. Ellis använder dykarhjälmens visir i stället för spegeln medan Myra lockar fram Gorms gröna blick. Planen lyckas och Gorm förvandlas tillbaka till ett litet gosdjur. Samtidigt återgår alla människor och leksaker till det normala. Innan barnen hinner ta hand om Gorm flyger Konrad iväg med honom. Myra och Ellis bestämmer sig för att varna andra genom att rita varningslappar, medan loppistanten kör iväg med Gorm – men berättelsen antyder att äventyret ännu inte är över.

Ord och begrepp

Visir, vibrera, koloss, passagerare, anslagstavla

Läsförståelse

PÅ RADERNA

- Vad använder Ellis i stället för spegeln när han möter Gorm?
- Vad hittar Myra under Gorm när han blivit ett litet gosdjur igen?
- Vad bestämmer sig Myra och Ellis för att göra för att varna andra för Gorm?

MELLAN RADERNA

- Varför lyckas Myra och Ellis stoppa Gorm först när de börjar samarbeta igen?
- Varför tror du att Myra ändrar sin syn på Gorm när hon förstår varför han hämtade frisbeen?

BORTOM RADERNA

- Har du någon gång blivit osams med en kompis men sedan lyckats lösa ett problem tillsammans? Vad gjorde att ni kunde samarbeta igen?

Aktivitet – Gör en egen varningsaffisch

I slutet av boken ritar Myra och Ellis varningslappar för att hjälpa andra att känna igen Gorm.

Låt eleverna göra en egen varningsaffisch.

Affischen kan innehålla:

- en teckning av Gorm
- en kort beskrivning av hur han ser ut
- ett tydligt varningsbudskap
- ett råd om vad man ska göra om man träffar på honom

Avsluta gärna med att låta eleverna presentera sina affischer för varandra och jämföra vilka detaljer de valt att lyfta fram.

Efter läsning

SAMTALA OM BOKEN

Samtala tillsammans om berättelsen.

- Vad tyckte ni bäst om i boken?
- Var det någon händelse som överraskade er?
- Hur förändras Myra och Ellis under berättelsens gång?
- Vad får ni veta om Gorm i slutet av berättelsen? Förändrar det hur ni ser på honom?
- Fanns det någon person ni gärna hade velat veta mer om?

SKAPA ETT EGET MONSTER

Gorm börjar som ett litet gosdjur men förvandlas till ett stort monster.

Låt eleverna hitta på ett eget monster.

Fundera tillsammans över:

- Vad heter monstret?
- Hur ser det ut?
- Har det någon särskild förmåga?
- Är det snällt, busigt eller farligt?
- Finns det något sätt att stoppa det?

Låt eleverna rita sitt monster och skriva några meningar som beskriver det.

DESIGNA EN MAGISK LEKSAK

I berättelsen visar det sig att ett alldagligt gosedjur döljer en stor hemlighet.

Be eleverna hitta på en egen magisk leksak.

De kan fundera över:

- Hur ser leksaken ut?
- Vad händer när den vaknar till liv?
- Har den några särskilda krafter?
- När vaknar den?
- Vilka magiska krafter har den? Hjälper den människor eller leder krafterna till oväntade problem?

Presentera leksaken med en bild och en kort beskrivning.

SAMARBETE RÄDDADE DAGEN

Låt eleverna samtala två och två.

Diskutera:

- När blev Myra och Ellis osams?
- Vad gjorde att de blev sams igen?
- Hade de kunnat stoppa Gorm om de inte samarbetat?
- Vad betyder det att hjälpas åt när något känns svårt?

Avsluta gärna med att eleverna ritar eller skriver om ett tillfälle då de själva löst ett problem tillsammans med någon annan.

Titta noga!

Bläddra tillbaka i boken och studera illustrationerna en gång till.

Kan eleverna hitta detaljer som de inte lade märke till första gången?

Samtala om hur illustrationerna hjälper läsaren att förstå berättelsen, skapa spänning och upptäcka ledtrådar som inte alltid står uttryckligen i texten.

Skriv vidare

Låt eleverna skriva ett eget sista kapitel.

Vad tror de händer efter att berättelsen är slut?

Vad tror ni händer nästa gång Gorm vaknar?
Kommer Myra och Ellis att träffa honom igen?
Vem är egentligen Bibi?